

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Lucie Trejbalové a soudců Mgr. Karolíny Tylové, LL.M. a Mgr. Zdeňka Macháčka ve věci

žalobkyně: ■■■, nar. XX
zastoupena zákonným zástupcem - ■■■
obě ubytování zajištěno na adrese ■■■
zastoupena advokátem Mgr. Markem Sedlákem
sídlem Příkop 8, 602 00 Brno

proti

žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí**
sídlem Loretánské nám. 5, 118 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí ministra zahraničních věcí ze dne 24. 11. 2017, č. j. 119688/2017-OPL

takto:

- I. Rozhodnutí ministra zahraničních věcí ze dne 24. 11. 2017, č. j. 119688/2017-OPL, a usnesení Velvyslanectví České republiky v Hanoji ze dne 27. 9. 2017, č. j. 2926/2017-HANOI-III, se zrušují pro nezákonnost a věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.

- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 11 228 Kč, ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám jejího zástupce Mgr. Marka Sedláka, advokáta.

Odůvodnění:

I. Žaloba

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se nezletilá žalobkyně, zastoupená matkou jako zákonnou zástupkyní, domáhá zrušení shora označeného rozhodnutí ministra zahraničních věcí, kterým byl zamítnut rozklad a potvrzeno rozhodnutí Velvyslanectví České republiky v Hanoji (dále jen „velvyslanectví“, případně „zastupitelský úřad“) ze dne 27. 9. 2017, č. j. 2926/2017-HANOI-III. Tímto usnesením velvyslanectví zamítlo žádost žalobkyně o upuštění od osobního podání žádosti o povolení k trvalému pobytu a zastavilo řízení o žádosti podle § 169d odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).
2. V úvodu žaloby žalobkyně popsala, že se její matka jako zákonná zástupkyně dne 28. 8. 2017 osobně dostavila s právním zástupcem na velvyslanectví, kam se jí nepodařilo v dopoledních ani v odpoledních úředních hodinách vstoupit. Registraci k podání žádosti o trvalý pobyt jí tzv. systém Visapoint neumožnil. Právnímu zástupci byl vstup do prostor velvyslanectví umožněn, žalobkyně tudíž jeho prostřednictvím podala žádost o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti o trvalý pobyt podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců, kterou odůvodnila nemožností registrace v systému Visapoint, což dokládala několika doklady o neúspěšných pokusech o registraci. Současně se žádostí podala žádost o trvalý pobyt.
3. Žalobkyně se dovolávala nové právní úpravy obsažené v § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců, účinné od 15. 8. 2017. Novela umožňuje cizincům, kteří mají objektivně doložitelný důvod, proč nemohou žádost o pobytový titul podat osobně, podat žádost jakýmkoli jiným způsobem současně se žádostí o upuštění od osobního podání žádosti. Cizinci, kteří z důvodů spočívajících na straně zastupitelského úřadu nemohou žádost podat osobně, již nemusejí využívat k podání žádosti alternativní „kreativní“ způsoby, kterým musely soudy poskytovat ochranu, ale mohou využít právě postupu podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců.
4. S odvoláním na judikaturu správních soudů, konkrétně rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 21. 12. 2016, sp. zn. 57 A 53/2015, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2017, sp. zn. 10 Azs 97/2017, žalobkyně dovozovala, že při existenci a prokázání objektivních důvodů zastupitelský úřad musí od povinnosti osobního podání žádosti

o pobytový titul upustit, aby zákonem stanovená povinnost podat žádost osobně nebyla v některých případech v rozporu s čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

5. Žaloba se dovolávala také závěrů rozsudků rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016-52 a č. j. 7 Azs 227/2016-36, podle nichž mají cizinci - žadatelé o pobytová oprávnění právo na spravedlivý proces ve smyslu přístupu ke správnímu orgánu dle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, včetně možnosti podat žádost v reálném čase a lidsky důstojným způsobem, tyto rozsudky se přitom se týkaly poměrů na velvyslanectví v Hanoji a registrace v systému Visapoint. Velvyslanectví na svém přístupu po zveřejnění obou rozsudků nic nezměnilo, se ani systém Visapoint. Z toho žalobkyně dovozovala, že se na její žádost nadále vztahují závěry obou uvedených rozsudků v tom smyslu, že dokud se nezmění podmínky při podávání žádostí, je řízení zahájeno i v případě, kdy žádost je podávána nouzovým „kreativním“ způsobem a za řádně podané žádosti je třeba považovat i ty, které nebyly podány osobně. Vzhledem k tomu, že v důsledku novely zákona o pobytu cizinců již tyto nouzové způsoby podání žádosti nejsou možné, je třeba využít postupu podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců, což žalobkyně učinila. Ačkoli byly výhrady rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu k fungování systému Visapoint velvyslanectví známy, přesto velvyslanectví dne 23. 8. 2017 na úřední desce uveřejnilo informaci, že žadatel je v souladu s § 169f zákona o pobytu cizinců povinen předem si sjednat termín osobního podání žádosti, mimo jiné o povolení k trvalému pobytu prostřednictvím systému Visapoint. K tomu žalobkyně namítala, že registrace prostřednictvím systému Visapoint není a nebyla jako způsob sjednání termínu osobního podání žádosti v zákoně o pobytu cizinců stanovena. Žalobkyně se prostřednictvím právního zástupce v systému Visapoint opakovaně pokoušela registrovat k podání žádosti o trvalý pobyt, avšak systém ji vždy odpověděl, že žádné termíny nejsou volné a má se o registraci pokusit později. Podle žalobkyně je zřejmé, že velvyslanectví na úřední desce zveřejnilo způsob sjednání termínu pro podání žádosti prostřednictvím systému Visapoint, který není zákonem stanoven a registraci fakticky neumožňuje. Pro dokreslení situace žalobkyně poukázala na to, že ke dni 31. 10. 2010 byl systém Visapoint ukončen, k okolnostem ukončení systému odkázala na rozhovor náměstka Ministerstva zahraničních věcí pro konzulární záležitosti. Zrušením systému Visapoint došlo k situaci, kdy od 1. 11. 2017 nebylo objednávání termínů pro příjem žádostí o pobytová oprávnění možné a nový způsob objednávání termínu měl být připraven pro období od 1. 12. 2017.
6. Žalobkyně nesouhlasila s výkladem žalovaného, že odůvodněnými případy, kdy lze od osobního podání žádosti upustit, se rozumí např. zdravotní či sociální důvody, které žadateli znemožňují dostavit se osobně na zastupitelský úřad k podání žádosti a že pro žalobkyni nebyl problém se na zastupitelský úřad dostavit k podání žádosti o jiný druh pobytového oprávnění. Podle žalobkyně může být objektivním důvodem cokoli,

co žadateli v osobním podání žádosti brání, tj. i skutečnost, že systém Visapoint v daném období fakticky neumožňoval sjednání termínu pro osobní podání žádosti o dlouhodobý pobyt.

7. Podle žalobkyně zákon o pobytu cizinců nestanoví konkrétní způsob sjednání termínu pro podání žádosti pro pobytová oprávnění. Skutečnost, že § 169h odst. 1 zákona

o pobytu hovoří o způsobu, který zastupitelský úřad zveřejní na své úřední desce, neznámá, že může volit jakýkoli způsob sjednání termínu, ale pouze takový, který je výslovně stanovený zákonem. Žalobkyně znovu namítala, že povinnost registrace

v systému Visapoint nebyla uvedena v zákoně jako způsob sjednání termínu osobního podání žádosti stanovena. Žalobkyně rovněž nesouhlasila s argumentací velvyslanectví

i žalovaného, že k důvodnosti žádosti o upuštění od osobního podání nepostačuje doložení pouze několika neúspěšných pokusů v registraci v systému Visapoint k podání žádosti o dlouhodobý pobyt. Podle žalobkyně problém spočíval již v tom, že na ni byla vynucována registrace v systému, který připouštěl neúspěšnost registrace. Systém byl nastaven tak, že žadatel nevěděl, jestli se volný termín uvolní následující

minutu

nebo

za několik dní, takový systém registrace byl podle žalobkyně protiústavní z důvodu uvedených v rozsudcích rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu.

Velvyslanectví

i žalovanému bylo v době rozhodování známo, že stejným způsobem podávají žádosti

i další klienti právního zástupce žalobkyně, přičemž každý z nich dokládá jiné neúspěšné pokusy o registraci, kterých jsou v souhrnu desítky a pokrývají další časové úseky.

8. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí připustil, že systém Visapoint ve skutečnosti sloužil k omezení počtu podávaných žádostí. Podle žalobkyně tento způsob regulace migrace nebo filtrace zájemců o pobyt v České republice odporuje zákonu, neboť není transparentní. Není zřejmé, na základě jakých kritérií, jakým způsobem a kdo nastavuje počet žadatelů, kterým bude velvyslanectvím umožněno osobně podat žádost o pobyt. Systém zavádí rovněž diskriminaci na základě státní příslušnosti, protože pro každý zastupitelský úřad může být filtrace zájemců nastavena jinak. Podle žalobkyně je přístup ke správnímu orgánu a právo na podání žádosti základním lidským právem podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Ustanovení § 169d odst. 2, § 169f a § 169h zákona o pobytu cizinců nezakládá oprávnění orgánu veřejné moci bránit občanům Vietnamu v osobním podání žádosti o pobyt či vízum a tím je v tomto právu omezovat. Závěry rozsudků rozšířeného senátu Nejvyššího správního soud ze dne 30. 5. 2017 jsou nadále platné a zastupitelské úřady mají povinnost zorganizovat si svoji činnost tak, aby žadatelé měli možnost podávat svoje žádosti osobně v přiměřeném čase a lidsky důstojným způsobem. Způsob, kterým žalobkyně podala svoji žádost, je správný a zákonný, protože jinak by její šance na podání žádosti byla vzhledem k filtraci žadatelů minimální. V současnosti je na velvyslanectví v Hanoji zaveden nový způsob

sjednávání termínů, tento způsob je zveřejněn na úřední desce i webových stránkách velvyslanectví a opět obsahuje omezení počtu sjednaných termínů a podaných žádostí. Počet žadatelů je tedy filtrován i nyní a žalobkyně nemá aktuálně zaručenu možnost podat žádost normálním způsobem.

9. Závěrem žalobkyně poukázala na to, že žádá o trvalý pobyt za účelem společného soužití rodiny. Na žádost se tedy vztahuje Směrnice o právu na sloučení rodiny 2003/86/ES ze dne 22. 9. 2003. Postup velvyslanectví a žalovaného je v rozporu s touto směrnicí, která nepřipouští, aby státy regulovaly počet podaných žádostí za účelem sloučení rodiny. Tento zákaz je možno dovodit z čl. 8 směrnice, který členským státům po přijetí směrnice zakazuje brát v úvahu při slučování rodin přijímací kapacitu, tedy zavádět kvóty či filtraci počtů podaných žádostí či povolených pobytů za účelem sloučení rodiny. Česká republika se podle žalobkyně nemůže odkazovat na to, že zastupitelský úřad údajně nezvládá příjem žádostí. Pokud má Česká republika dodržet svoje závazky, musí problém řešit jiným způsobem, který nebude k tíži žadatelů.
10. Žalobkyně navrhovala, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k novému projednání a rozhodnutí s tím, že žalovaný je povinen nahradit žalobkyni náklady řízení.

II. Vyjádření žalovaného

11. Podle žalovaného je výklad žalobkyně, že od účinnosti novely zákona o pobytu cizinců mohou žadatelé v případě objektivně doložitelných důvodů, proč nemohou žádost o pobytový titul podat osobně, žádost podat jakýmkoli jiným způsobem a řízení o takové žádosti musí být zahájeno dnem, kdy tato žádost došla zastupitelskému úřadu, nesprávným z hlediska systematiky a účelu. Účelem novelizace zákonem č. 222/2017 Sb. bylo stanovit pevná pravidla právě proto, aby nedocházelo k obcházení povinnosti osobní účasti, přičemž možnost upuštění od povinnosti osobního podání žádosti o pobytový titul na základě správního užívání zastupitelského úřadu byla v zákoně obsažena již dříve a na této možnosti novelizace nic nezměnila. V případě postupu dle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců se nepředpokládá, že žadatel se skutečně osobně dostaví a řízení je podle ustanovení zahájeno dnem, kdy žádost nepodaná osobně dojde zastupitelskému úřadu, např. poštou. Podle žalovaného taková situace nenastala, protože žalobkyně se na zastupitelský úřad osobně ve fyzickém smyslu dostavila, aniž byla předem objednána v systému Visapoint, když její zástupce využil plnou moci jiného žadatele, který byl v systému Visapoint registrován. Podmínka osobní přítomnosti se váže k žádosti, k níž si žadatel předem sjedná termín, nikoli k žádosti jiné, kterou podá až na místě. Tvrzenou fyzickou přítomnost žalobkyně nelze považovat za splnění podmínky osobní přítomnosti. Zastupitelský úřad správně takovou žádost o dlouhodobý pobyt nepřijal a řízení o ni nezahájil podle § 169h odst. 3 zákona o pobytu cizinců.

12. Upuštění od povinnosti osobního podání žádosti je řešením subsidiárním, k němuž lze přistoupit ve výjimečných případech na základě správního uvážení, jestliže správní orgán shledá daný případ odůvodněný konkrétními okolnostmi, skutečně znemožňujícími osobní podání žádosti. Argumentace judikaturou Krajského soudu v Plzni a Nejvyššího správního soudu je nepřipadná, protože situace se týkala nezletilé žadatelky o pobyt, kdy se její zákonní zástupci nemohli osobně dostavit k podání žádosti, v takové situaci se však žalobkyně v době podání žádosti nenacházela. Žalovaný setrval na tom, že důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání spočívající v několika neúspěšných pokusech získat registraci v systému Visapoint nebyly natolik závažné a výjimečné, že by upuštění od povinnosti osobního podání odůvodňovaly.
13. Dle žalovaného si žalobkyně sama odporuje, když přiznává, že v důsledku novely zákona o pobytu cizinců již podání nouzovými „kreativními“ způsoby není možné. Zastupitelský úřad zveřejnil v souladu s § 169f zákona o pobytu cizinců na úřední desce, že žadatel je povinen si předem sjednat termín osobního podání žádosti prostřednictvím systému Visapoint. Uvedené ustanovení představuje zákonné zmocnění pro zastupitelský úřad určit, jakým způsobem si žadatel musí sjednat termín osobního podání žádosti. Funkčnost systému Visapoint prokazuje, že jiný žadatel mohl získat termín k podání žádosti, systém plnil svoji regulační funkci. Skutečnost, že se žalobkyni nepodařilo zaregistrovat se z důvodu nedostatku volných termínů, neruší správnost postupu zastupitelského úřadu, který musel žádost posoudit jako nepřijatelnou. Pokud je počet termínů k podání žádosti o určitý pobytový titul omezený a v důsledku toho se k podání žádosti nemohou zaregistrovat všichni zájemci o tento pobytový titul, znamená to, že zájem je mnohem vyšší než kapacitní možnosti zastupitelského úřadu všechny žádosti zpracovat a že tedy dotyčný systém plní funkci, pro kterou byl zaveden. Z výroku náměstka Ministra zahraničních věcí, který žalobkyně citovala v žalobě, nelze vyvodit, že by Ministerstvo zahraničních věcí jakkoli podporovalo nezákonný projekt. Žádná nezákonnost ve vztahu k systému Visapoint nebyla prokázána, ani ze strany policie, ani strany tajných služeb. S ukončením systému Visapoint se nic nemění na tom, že počet žadatelů, který je zastupitelský úřad z hlediska svých kapacit schopen obsloužit, zůstává omezený. Argument žalobkyně, že byla v tomto kontextu nucena k podání žádosti vyžadováním registrace, což ji poškodilo, je zavádějící.
14. Skutečnost, že systém Visapoint v daném období fakticky neumožňoval sjednání termínu pro osobní podání žádosti o dlouhodobý pobyt, nemůže být objektivním důvodem pro upuštění od osobního podání žádosti. Tyto důvody posuzuje zastupitelský úřad na základě svého správního uvážení, musí se jednat o důvody, které žadateli objektivně brání v tom, dostavit se fyzicky k osobnímu podání žádosti. V praxi se jedná zejména o důvody zdravotní nebo sociální. Nemůže se jednat o důvody spočívající v tom, že žadatel nebyl úspěšný v získání termínu prostřednictvím registračního systému, který viděno jeho pohledem údajně neplní svoji funkci. Žalovaný znovu odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2016, sp. zn. 10 Azs 219/2015,

který uvádí,
že zákon bližší podmínky pro upuštění od povinnosti osobního podání
nespecifikuje.

15. Žalovaný podotknul, že podmínka osobní přítomnosti se váže k žádosti, k jejímuž podání si žadatel předem sjedná termín osobního podání, nikoli žádosti jiné, kterou žadatel podá až na místě. Fyzickou přítomnost žalobkyně na zastupitelském úřadu proto nelze považovat za splnění podmínky osobní přítomnosti ve smyslu § 169d odst. 1 zákona

o pobytu cizinců. Ustanovení § 169f zákona o pobytu cizinců zmocňuje zastupitelský úřad, aby při zvážení místních podmínek určil, jakým způsobem má žadatel žádost podat. Ustanovení tedy představuje zákonné zmocnění pro to, aby si zastupitelský úřad v kombinaci s § 169d zákona určil, jakým způsobem si žadatel musí sjednat termín osobního podání žádosti. Velvyslanectví určilo, že tímto způsobem je registrace prostřednictvím systému Visapoint. Tento způsob je tedy pro žadatele závazný, a pokud jej žadatel nerespektuje, dává zákon zastupitelskému úřadu v § 169h zákona možnost žádost nepřijmout.

16. K novele zákona o pobytu cizinců č. 222/2017 Sb. žalovaný uvedl, že § 169d odst. 2, § 169f a § 169h výslovně zmocňuje zastupitelské úřady k provádění regulace podávaných žádostí o dlouhodobá víza nebo o pobytové tituly tak, aby správní úřad zajistil svoje efektivní fungování i při poptávce násobně převyšující kapacitu. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu popisuje předešlý právní stav, kdy možnost takové regulace ve vztahu k jednotlivým typům pobytového oprávnění zákon výslovně neupravoval. Skutečnost, že žadatel nemohl získat přes systém Visapoint termín k podání žádosti, zatímco jiný žadatel ano, svědčí naopak tomu, že systém Visapoint byl funkční. Že systém Visapoint či telefonické objednávání nenabízejí takový počet termínů, které by byly schopny uspokojit všechny žadatele, je důsledkem značného převisu poptávky nad kapacitou několika zastupitelských úřadů. Zákonodárce použitou konstrukcí neporušil zásadu rovnosti, ani se nedopustil diskriminace na základě státní příslušnosti, protože zajistil, aby na rozdílné situace byla aplikována rozdílná pravidla s ohledem na značně rozdílné podmínky při výkonu vízové agendy v jednotlivých třetích zemích. Pokud žalobkyně odkazuje na čl. 36 odst. 1 a 4 Listiny základních práv a svobod, je tento ústavně právní požadavek beze zbytku naplněn § 169d odst. 2 zákona o pobytu cizinců. S odkazem na rozsudek rozšířeného senátu sp. zn. 10 Azs 153/2016 ze dne 30. 5. 2017 žalovaný připomenul, že úprava těchto záležitostí, tedy podávání žádostí o pobytové oprávnění, je záměrně ponechána na veřejnoprávní metodě regulace činnosti správního orgánu. Regulačním nástrojem počtu žadatelů je dále pravomoc zastupitelského úřadu dle § 169h zákona o pobytu cizinců nezahájit řízení o žádosti v případě, kdy žadatel nesplnil podmínky pro podání žádosti. K netransparentnosti systému Visapoint žalovaný uvedl, že aspekty fungování systému závisely na kapacitách příslušného zastupitelského úřadu pro zpracování žádosti o pobytové tituly, které se odvíjí od systematizace služebních a pracovních míst schvalovaných vládou podle § 17 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě. Podle žalovaného jsou zde i další faktory, které kapacitu ovlivňují, včetně vysokého počtu žádostí podávaných na zastupitelském úřadu tzv. alternativním systémem. Systém

Visapoint po zadání počtu žádostí, které bylo v kapacitních možnostech příslušného zastupitelského úřadu vyřídít, přiděloval termínu k osobnímu podání žádosti automaticky, bez možnosti vnějšího ovlivnění, včetně ze strany pracovníků žalovaného a příslušného zastupitelského úřadu. K transparentnosti systému přispěla skutečnost, že každý žadatel, který nebyl úspěšný, byl tímto systémem informován o tom, že jeho pokus nebyl úspěšný. Po celou dobu fungování objednávacího systému Visapoint nezaznamenal žalovaný zvýšený zájem o vysvětlení týkající se jeho technického fungování.

17. K odkazu žalobkyně na čl. 8 Směrnice 2003/86/ES žalovaný uvedl, že tento článek řeší něco jiného, primárně vyžadovanou dobu legálního pobytu rodinného příslušníka na území s možností podpůrně zavést čekací lhůtu, omezení počtu podávaných žádostí se netýká. Objednávací systém ať již Visapoint, či systém telefonického objednávání řeší jen organizaci podávání žádostí, tento systém nezavádí žádné kvóty. Počet žádostí, které lze podat, logicky vyplývá z kapacitních možností zastupitelského úřadu a jeho organizace.
18. Z uvedených důvodů měl žalovaný za to, že žaloba není důvodná, a navrhol, aby ji soud zamítnul a žádnému z účastníků řízení nepřiznal náhradu nákladů řízení.

III. Zjištění ze správního spisu

19. Žádostí ze dne 28. 8. 2017 požádala nezletilá žalobkyně o vydání povolení k trvalému pobytu za účelem sloučení s otcem. K žádosti byla připojena řada potvrzení o neúspěšné snaze registrovat se ve dnech 24. a 25. 8. 2017 k termínu pro podání žádosti z důvodu vysokého zájmu žadatelů o pobytová oprávnění s tím, že volné termíny budou uvolňovány průběžně, automaticky v různých intervalech. Ve spise je dále založena stížnost podle § 175 správního řádu na postup velvyslanectví, které odmítlo vpustit matku nezletilé žalobkyně do prostor velvyslanectví k osobnímu podání žádosti o pobytová oprávnění. Součástí stížnosti byla žádost o upuštění od osobního podání žádosti o povolení k dlouhodobému a trvalému pobytu, která byla odůvodněna nemožností zaregistrovat se v systému Visapoint k osobnímu podání žádosti o pobytová oprávnění za účelem sloučení rodiny.
20. Záznamem o usnesení č. j. 2926/2017-2017-HANOI-III ze dne 28. 8. 2017 byla konstatována nepřijatelnost žádosti podle § 169h odst. 1 písm. a), odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Soud dodává, že zákonností tohoto usnesení se zabýval ve věci vedené pod. sp. zn. 59 A 12/2018.
21. Usnesením ze dne 27. 9. 2017, č. j. 2926/2017-HANOI-III, byla velvyslanectvím podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců zamítnuta žádost nezl. žalobkyně o upuštění od osobního podání žádosti o povolení k trvalému pobytu a řízení o žádosti bylo zastaveno. Velvyslanectví považovalo postup žalobkyně podle § 169h

odst. 1, odst. 2 zákona o pobytu cizinců za obcházení povinnosti osobního podání žádosti po předchozím zaregistrování v systému Visapoint, který byl velvyslanectvím podle § 169f zákona o pobytu cizinců určen k sjednání termínu k osobnímu podání žádosti. Výpisy o tom, že se žalobkyně celkem 16krát ve dnech 24. – 25. 8. 2017 pokusila neúspěšně zaregistrovat v systému Visapoint nemohou být důvodem pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti, velvyslanectví žádosti žalobkyně nevyhovělo.

22. Žalobkyně podala proti usnesení rozklad, který ministr zahraničních věcí zamítl a rozhodnutí velvyslanectví potvrdil rozhodnutím ze dne 24. 11. 2017, č. j. 119688/2017-OPL. Ztotožnil se s tím, že neúspěšné pokusy zaregistrovat se v systému Visapoint pro daný účel a druh pobytu nemohou být důvodem ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Nad rámec poznamenal, že podle § 169d odst. 2 zákona o pobytu cizinců se podmínka osobní přítomnosti váže k žádosti, k jejímuž podání si žadatel předem sjedná termín osobního podání, nikoli žádosti jiné. Pokud žalobkyně podala žádost prostřednictvím zmocněnce, který se dostal na velvyslanectví na základě plné moci jiného žadatele registrovaného v systému Visapoint, situaci nelze vyhodnotit jinak, než že žádost nebyla podána osobně a konzulární úředník byl uveden v omyl, a takto by žalobkyně získala oproti jiným žadatelům neoprávněnou výhodu. Jelikož § 169f zákona o pobytu cizinců zmocňuje zastupitelský úřad, aby při zvážení místních podmínek určil, jakým způsobem má žadatel žádost podat, a velvyslanectví zveřejnilo jako způsob registraci Visapoint, měla žalobkyně povinnost se tímto způsobem řídit. Shodně uvedl, že fakt, že se žalobkyně celkem 16krát ve dnech 24. – 25. 8. 2017 pokusila neúspěšně zaregistrovat v systému Visapoint, není argumentem pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti, velvyslanectví žádosti žalobkyně správně nevyhovělo. K nemožnosti žalobkyně podat žádost lidsky důstojným způsobem žalovaný poukázal na odlišnosti právní úpravy v důsledku novely zákona o pobytu cizinců zákonem č. 222/2017 Sb. Žalovaný uvedl, že § 169d odst. 2, § 169f a § 169h výslovně zmocňuje zastupitelské úřady k provádění regulace podávaných žádostí o dlouhodobá víza nebo o pobytové tituly tak, aby správní úřad zajistil svoje efektivní fungování i při poptávce násobně převyšující kapacitu. Pokud žalobkyně nemohla získat přes systém Visapoint termín k podání žádosti, zatímco jiný žadatel ano, svědčí tomu, že systém Visapoint byl funkční.

IV. Posouzení věci krajským soudem

23. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení jeho vydání předcházející v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a mezích uplatněných žalobních bodů, vycházeje přitom ze skutkového a právního stavu,

který tu byl v době rozhodování správního orgánu v souladu s § 75 odst. 1, odst. 2 s. ř. s.

24. Pro posouzení věci jsou rozhodná následující ustanovení zákona o pobytu cizinců, ve znění zákona č. 222/2017 Sb., účinného od 15. 8. 2017:
25. Podle § 169d odst. 1 zákona o pobytu cizinců *žádost o udělení dlouhodobého víza, s výjimkou diplomatického nebo zvláštního víza, žádost o prodloužení platnosti víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území a žádost o vydání povolení k dlouhodobému, přechodnému nebo trvalému pobytu je cizinec povinen podat osobně.*
26. Dle odst. 2 *osobním podáním žádosti se rozumí úkon žadatele, při kterém se žadatel osobně dostaví ke správnímu orgánu, u kterého má být žádost podána, a osobě přímo se podílející na výkonu pravomoci správního orgánu určené k přijetí žádosti podá žádost v době určené pro jednotlivé druhy a účely pobytových oprávnění a ve formě a způsobem, který stanoví tento zákon. Povinnost osobního podání žádosti se vztahuje i na zákonného zástupce. Podmínka osobního podání žádosti se považuje za splněnou v případě podání žádosti zastupitelskému úřadu prostřednictvím fyzické nebo právnické osoby, se kterou má Česká republika uzavřenou smlouvu o přijímání žádostí (dále jen „externí poskytovatel služeb“), jde-li o žádost takového druhu, jehož shromažďováním a předáváním je externí poskytovatel služeb pověřen.*
27. Podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců *zastupitelský úřad může v odůvodněných případech od povinnosti osobního podání žádosti upustit, pokud současně s doručením žádosti cizinec doloží důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti. Řízení je v případě podle věty první zahájeno dnem, kdy žádost došla zastupitelskému úřadu. Neupustí-li zastupitelský úřad v případě podle věty první od povinnosti osobního podání žádosti, řízení o žádosti usnesením zastaví. Zastupitelský úřad může od povinnosti od osobního podání žádosti upustit také bez uvedení důvodů cizincem, jsou-li mu důvody pro toto upuštění známy z jeho úřední činnosti, nebo může učinit na své úřední desce prohlášení, že od povinnosti osobního podání žádosti upouští pro určitý druh žádostí o pobytová oprávnění podaných v budoucnu, a to zejména v případech, pokud je cizinec nebo jeho zaměstnavatel účastníkem vládou schváleného programu.*
28. Podle § 169f zákona o pobytu cizinců *žadatel je povinen si předem sjednat termín osobního podání žádosti o udělení dlouhodobého víza nebo žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo trvalému pobytu způsobem, který zastupitelský úřad zveřejní na své úřední desce.*
29. Podle § 169h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců *žádost o udělení dlouhodobého víza a žádost o prodloužení doby platnosti dlouhodobého víza a doby pobytu na území na toto vízum nebo žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo trvalému pobytu je nepřijatelná, jestliže cizinec si předem nesjednal termín podání žádosti o udělení dlouhodobého víza nebo žádosti o udělení dlouhodobého víza nebo žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo trvalému pobytu způsobem stanoveným*

tímto zákonem. Dle odst. 3 nepřijatelnost žádosti zjišťuje u žádosti podané na zastupitelském úřadu zastupitelský úřad a u žádosti podané ministerstvu ministerstvo. Je-li žádost nepřijatelná, řízení není zahájeno a na žádost se hledí, jako by nebyla podána; tuto skutečnost ministerstvo nebo zastupitelský úřad cizinci písemně sdělí včetně důvodu nepřijatelnosti, učiní o ní usnesení do spisu a vrátí tiskopis žádosti, veškeré předložené doklady a správní poplatek, pokud byl uhrazen. Nepodá-li cizinec žádost osobně, ač je k tomu podle tohoto zákona povinen, postupuje se obdobně podle věty druhé.

30. Předmětem přezkumu ze strany soudu jsou rozhodnutí velvyslanectví a žalovaného o zamítnutí žádosti nezletilé žalobkyně o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti o trvalý pobyt za účelem sloučení rodiny a zastavení řízení o žádosti o toto pobytové oprávnění podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Stěžejní otázkou v projednávané věci je to, zda byly splněny podmínky pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti o trvalý pobyt a zastavení řízení o žádosti o pobytové oprávnění, tj. zda důvody, které žalobkyně pro podání žádosti uvedla, tedy nemožnost registrace k termínu pro osobní podání žádosti v systému Visapoint, mohly být důvodem pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti.
31. Předně soud uvádí, že zákonnost postupu velvyslanectví při posouzení podané žádosti o trvalý pobyt jako nepřijatelné není předmětem tohoto řízení. Žalobou podanou proti tomuto rozhodnutí se soud zabýval v jiné věci, rozsudkem ze dne 26. 6. 2018, č. j. 59 A 12/2018-31, usnesení velvyslanectví o nepřijatelnosti žádosti zrušil pro nezákonnost. Již v tomto rozsudku soud vycházel z toho, že podala-li žalobkyně žádost o povolení k trvalému pobytu spolu se stížností podle § 175 správního řádu na postup velvyslanectví a žádostí o upuštění od povinnosti podat žádost osobně, nebylo na místě vydávat usnesení o nepřijatelnosti žádosti. V podrobnostech si soud dovoluje na tento rozsudek odkázat a pouze ve stručnosti opakuje, že pro tvrzení správních orgánů, že žádost podal zmocněnec za žalobkyni nadvakrát, nenalezl soud ve spisu žádný podklad. Naopak měl za to, že by nebylo logické, aby zmocněnec podal za žalobkyni žádost o povolení k trvalému pobytu, aniž by současně podal stížnost na postup velvyslanectví, jejíž součástí byla žádost o upuštění od osobního podání žádosti. Byl si totiž dobře vědom toho, že se nejedná o osobní podání žádosti, jak o tom svědčí obsah stížnosti ze dne 28. 8. 2017.
32. Mezi účastníky není sporu o tom, že žádost o trvalý pobyt byla žalobkyně, přesněji řečeno její matka jako zákonná zástupkyně, povinna podat v souladu s § 169d odst. 1 zákona o pobytu cizinců osobně. Odst. 2 uvedeného ustanovení vymezuje, jaký úkon se za osobní podání žádosti považuje. S žalovaným lze souhlasit, že podmínka osobní přítomnosti se váže k žádosti, k jejímuž podání se žadatel (resp. jeho zákonný zástupce, na kterého se povinnosti osobního podání žádosti rovněž vztahuje) osobně v době určené k přijetí daného druhu a účelu pobytového oprávnění

dostaví, přičemž je povinen úkon podání žádosti učinit vůči osobě přímo se podílející na výkonu pravomoci správního orgánu určené k přijetí takové žádosti. Z tohoto pohledu skutečně fyzická přítomnost zákonné zástupkyně žalobkyně před zastupitelským úřadem nemohla být považována za splnění podmínky osobní přítomnosti ve smyslu § 169d odst. 1, odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Tento závěr však žaloba nesporně, naopak ve shodě se správními orgány tvrdí, že žádost o povolení k trvalému pobytu zákonná zástupkyně žalobkyně osobně nepodala.

33. Protože však žalobkyně využila možnosti dané jí § 169d odst. 3 věta první zákona o pobytu cizinců a požádala o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti o pobytové oprávnění, k němuž připojila žádost o trvalý pobyt a listiny, svědčící dle jejího přesvědčení o nemožnosti podat tuto žádost osobně, bylo řízení o žádosti v souladu

s § 169d odst. 3 věta druhá zákona o pobytu cizinců zahájeno. Fakt, že žádosti za žalobkyni podal její zmocněnec osobně na podatelně velvyslanectví, do jehož prostor mohl vstoupit na základě předložení plné moci udělené jiným žadatelem řádně registrovaným v systému Visapoint, na věci nic nemění, stejného účinku by bylo dosaženo, pokud by žádost byla podána např. v listinné podobě poštou či elektronicky.

34. Institut upuštění od povinnosti osobního podání žádosti upravený v § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců, ve znění novely přijaté zákonem č. 222/2017 Sb. s účinností od 15. 8. 2017, není institutem novým. Již předchozí právní úprava obsahovala v § 169 odst. 14 (v odst. 16 s účinností od 18. 12. 2015) zákona o pobytu cizinců možnost zastupitelského úřadu v odůvodněných případech upustit od vyžadování osobního podání žádosti o povolení k dlouhodobému a trvalému pobytu. Obdobně stanovil § 170 odst. 1 zákona o pobytu cizinců ve vztahu k žádosti o dlouhodobé vízum. K možnosti zastupitelského úřadu upustit od povinnosti osobního podání žádosti o příslušné pobytové oprávnění Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 11. 8. 2015, č. j. 6 Azs 77/2015-36, rozsudky Nejvyššího správního soudu dostupné na www.nssoud.cz, v bodu [21] uvedl: „Co se týče typových případů upuštění od povinnosti osobního podání žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu, zákon bližší podmínky nespecifikuje. Institut upuštění od povinnosti osobního podání žádosti tak v sobě obsahuje neurčitý právní pojem „v odůvodněných případech“, otevírající prostor pro uplatnění správního uvážení zastupitelského úřadu. Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku č. j. 9 Aps 6/2010-106 konstatoval, že „o jaké typové případy v praxi půjde, zda se má jednat pouze o případy překážek osobní účasti, které jsou na straně cizince, nebo též o případy překážek na straně zastupitelského úřadu, zákon o pobytu cizinců žádným způsobem ani neupravuje ani nenaznačuje. Každé takové posouzení tedy závisí na úvaze zastupitelského úřadu, který by měl při svém rozhodování zohlednit všechny v daném čase a dané zemi existující podstatné okolnosti.“ (pozn. soudu podtržení doplněno krajským soudem).

35. Z uvedeného soud dovozuje, že je na správním uvážení zastupitelského úřadu, zda v konkrétním případě dospěje k závěru, že jsou u žadatele o pobytové oprávnění

splněny podmínky pro to, aby po něm nebylo vyžadováno osobní podání žádosti. Břemeno tvrzení a břemeno důkazní ohledně důvodů, pro které žadatel nemohl podat žádost osobně, jak po něm zákon o pobytu cizinců vyžaduje, spočívá na žadateli. Není vyloučeno, aby takovým odůvodněným případem, pro který žadatel nepodal žádost osobně, byly též překážky na straně zastupitelského úřadu. Právě na existenci takových překážek na straně velvyslanectví, konkrétně na nemožnost získat v systému Visapoint registraci k termínu osobního podání žádosti, žalobkyně poukázala. Lze dodat, že rozhodnutí založené na správním uvážení, kterým rozhodnutí podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců nepochybně je, soud v souladu s § 78 odst. 1 věta druhá s. ř. s. přezkoumá z pohledu, bylo-li vydáno v souladu s normami procesního i hmotného práva a nepředstavuje-li libovůli, přičemž dle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2005, č. j. 6 A 25/2002-42, publ. ve Sb. NSS 906/2006, platí, že *„Každé správní uvážení má své meze, vyplývající v první řadě z ústavních principů zákazu libovůle, principu rovnosti, zákazu diskriminace, příkazu zachovávat lidskou důstojnost, principu proporcionality atd. Dodržení těchto mezí podléhá soudnímu přezkumu.“*

36. Zákonodárce včleněním § 169f do zákona o pobytu cizinců s účinností od 15. 8. 2017 umožnil zastupitelskému úřadu, aby předchozím sjednáním termínu podmínil podání žádosti o jakékoli pobytové oprávnění, tj. také podání žádosti o dlouhodobý, resp. trvalý pobyt (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2018, č. j. 6 Azs 324/2017-32), přičemž ponechal na zastupitelském úřadu, aby určil způsob, kterým je cizinec povinen si termín osobního podání žádosti předem sjednat a tento způsob zveřejnil na své úřední desce. V dané věci není sporu o tom, že tímto způsobem, který velvyslanectví na úřední desce a svých webových stránkách zveřejnilo, byl nadále elektronický objednávací systém Visapoint. Proto soud nepřikročil k provedení dokazování ohledně zveřejnění systému Visapoint na úřední desce velvyslanectví, informací o úředních hodinách velvyslanectví. Rovněž nepovažoval za potřebné prokazovat ukončení fungování systému Visapoint, rovněž tato skutečnost nebyla sporná, žalovaný ji zmiňoval již v napadeném rozhodnutí.
37. Ke kvalitám a funkčnosti objednávacího systému Visapoint se opakovaně kriticky vyjádřil Nejvyšší správní soud, jeho judikaturní závěry jsou shrnuty především v usnesení rozšířeného senátu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016-52, publ. ve Sb. NSS 3601/2017). Protože závěry uvedeného usnesení jsou oběma účastníkům řízení dobře známy, soud pouze ve stručnosti shrnuje, že Nejvyšší správní soud sice hodnotil „nouzové, kreativní“ způsoby podávání žádostí o pobytová oprávnění bez předchozí registrace v systému Visapoint a sjednání termínu k osobnímu podání žádosti jako nežádoucí, nicméně jednoznačně vyvolané snahou žadatele bránit se před nezákonným jednáním veřejné správy spočívajícím v tom, že mu neposkytne v přiměřené lhůtě možnost podání žádosti postupem zákonem standardně předvídaným. Konstatoval proto, že za takových podmínek žádost podaná i takovým nestandardním způsobem je podána účinně, s odkazem na právo na spravedlivý proces ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. K nezákonnému postupu jednání veřejné správy při nabírání žádostí Nejvyšší správní soud uvedl: „[98] *Dalším aspektem věci je však samotné nezákonné jednání*

veřejné správy spočívající v řadě dílčích nezákonných postupů. V první řadě je nezákonným zásahem již samotná nemožnost získat v přiměřené době termín pro osobní podání žádosti; pokud vskutku k takovému stavu dochází, a to ať již jakýmikoli konkrétními mechanismy (tj. za využití systému Visapoint tam, kde zákon k jeho užití zastupitelský úřad opravňuje, i použitím jiných způsobů určení termínu pro osobní podání žádosti tam, kde povinnost předem si sjednat termín podání žádosti nelze žadateli uložit), jde nepochybně o nezákonný zásah zastupitelského úřadu do práva žadatelů na to, aby jejich žádost byla v přiměřené lhůtě přijata a posouzena. Na tuto prvotní nezákonnost navazuje podle poznatků plynoucích z jiných obdobných věcí již řešených Nejvyšším správním soudem jednání konkrétních pracovníků, jímž je žadatelům bráněno podat žádost bez předchozí (fakticky podle tvrzení žadatelů nemožné) registrace v systému Visapoint. Tato jednání mohou podle okolností být rovněž nezákonným zásahem, například již jen proto, že u konkrétního pobytového oprávnění nemusí ze zákona plynout povinnost žadatele předem si sjednat termín podání žádosti uložená mu zastupitelským úřadem, anebo proto, že jsou fakticky pokračováním předchozího šikanózního způsobu využití systému Visapoint ve vztahu k žadatelům o ta pobytová oprávnění, u nichž by požadavek předem si sjednat termín podání žádosti byl přípustný. ... [101] Závěrem rozšířený senát opakuje to, co Nejvyšší správní soud vyslovil ve stručnosti již ve shora zmíněném rozsudku ze dne 30. 8. 2012, č. j. 8 As 90/2011 - 62, č. 2756/2013 Sb. NSS. Je na veřejné správě, jakým způsobem „technicky“ uspořádá vyřizování žádostí o nejružnější pobytová oprávnění tak, aby byla schopna je za přiměřených nákladů zvládat. Musí však v každém případě umožnit žadatelům takové žádosti v přiměřeném časovém horizontu a lidsky důstojným způsobem podat. Je na veřejné správě, zda ke splnění tohoto úkolu využije informační technologie, vícestupňovou proceduru posuzování žádostí, prvky náhodného výběru, nástroje ekonomické regulace (správní poplatky v citelné výši) anebo kombinaci některých z těchto či jiných nástrojů. Zvolené nástroje však musí být založeny na racionálních a férových pravidlech a umožňovat průběžnou i následnou kontrolu toho, že nejsou zneužívány či používány svévolně.“ (pozn. soudu podtržení doplněno krajským soudem)

38. Právě citované vede soud k závěru, že žalobkyní doložená nemožnost získat registraci k termínu v systému Visapoint, na jehož užívání přes opakovanou a dlouhodobou kritiku velvyslanectví setrvalo, je takovým odůvodněným případem ve smyslu § 169d odst. 3 věta první zákona o pobytu cizinců, kdy nebylo na místě trvat na požadavku osobního podání žádosti po předchozím sjednání termínu k podání žádosti ve smyslu § 169d odst. 1, odst. 2 ve spojení s § 169f tohoto zákona. Opačný postup představoval libovůli velvyslanectví při aplikaci správního uvážení, neboť tímto způsobem znemožnilo žalobkyni podat žádost o povolení k trvalému pobytu za účelem sloučení rodiny, a to s odvoláním na nutnost registrovat se k termínu osobního podání v systému Visapoint, jehož způsob využití byl označen za šikanózní z důvodů rozvedených v usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016-52.
39. Soud nesouhlasil s argumentací žalovaného, že novela zákona o pobytu cizinců učiněná zákonem č. 222/2017 Sb. přinesla v daném směru zásadní změny, pro které již nelze aplikovat předchozí závěry citovaného usnesení rozšířeného senátu

Nejvyššího správního soudu. Zákodárce sice vložil do zákona o pobytu cizinců § 169h odst. 1 písm. a), podle něhož je důvodem nepřijatelnosti žádosti o pobytové povolení (dle § 169f napříště i o dlouhodobý či trvalý pobyt) nesjednání si termínu osobního podání žádosti zákonem stanoveným způsobem předem, podle uvedeného ustanovení však nelze postupovat, jestliže velvyslanectví zvolí (či lépe řečeno ponechá) takový způsob sjednání termínu, který fakticky jako tomu bylo v případě objednávacího systému Visapoint neumožňuje podání žádosti lidsky důstojným způsobem v přiměřeném čase. Pouhé tvrzení žalovaného, že systém Visapoint byl funkční, neboť jinému žadateli se podařilo sjednat si termín k podání žádosti, podle názoru soudu nevyvrací argumentaci Nejvyššího správního soudu, založenou na dlouhodobých negativních zkušenostech žadatelů o dlouhodobá víza a monitoringu fungování systému provedeném veřejným ochráncem práv (srov. bod [58] usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016-52). Problematičnost dlouhodobě kritizovaného systému Visapoint pak nepochybně vedla k jeho zrušení od 1. 11. 2017. Soud neupírá zastupitelskému úřadu možnost postupovat dle § 169f zákona o pobytu cizinců, který nepochybně reflektuje potřebu zohlednit kapacitu toho kterého zastupitelského úřadu a reagovat na vyšší zájem žadatelů o pobytová oprávnění, nicméně stále musí platit, že takovým způsobem sjednání termínu k osobnímu podání žádosti nemůže být objednávací systém *de facto* nefungující v reálném čase a lidsky důstojným způsobem.

40. Nadále tak lze aplikovat i závěry usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 7 Azs 227/2016-36, publ. ve Sb. NSS 3603/2017, které v bodu [39] dovodil ve vztahu k dlouhodobým vízům (kdy žádosti musely být shodně podávány osobně, po předchozím sjednání termínu k podání žádosti dle § 170 odst. 2 zákona o pobytu cizinců ve znění účinném do 14. 8. 2017). Nejvyšší správní soud konstatoval: „... b) Žadatel podá žádost o dlouhodobý nebo trvalý pobyt nebo o dlouhodobé vízum na „místně příslušném“ zastupitelském úřadu. Podá ji však jiným způsobem než osobně v termínu určeném zastupitelským úřadem k jejímu podání (ať již jej zastupitelský úřad určuje pomocí systému Visapoint nebo jinak), a to z důvodu, že konkrétní podmínky neumožňovaly osobní podání žádosti lidsky důstojným způsobem v přiměřeném čase. Taková žádost je účinně podána, i když nebyla podána osobně, řízení o ní tedy bylo zahájeno, a navíc příslušný orgán nemůže žádosti nevyhovět jen proto, že nebyla podána osobně. Okolnost, zda současně s podáním žádosti jinak než osobně žadatel podal i žádost o upuštění od osobního projednání žádosti, není sama o sobě rozhodná – podstatné je pouze, zda žadatel žádost o dlouhodobý nebo trvalý pobyt či o dlouhodobé vízum podal nikoli osobně proto, že osobní podání žádosti lidsky důstojným způsobem v přiměřeném čase konkrétní podmínky neumožňovaly. Případná s tím spojená žádost o upuštění od osobního projednání žádosti může být však vhodným prostředkem jak tvrdit a osvědčit, že vskutku osobní podání žádosti lidsky důstojným způsobem v přiměřeném čase za konkrétních podmínek nebylo možné.“ (pozn. soudu potvrzení doplněno krajským soudem).

41. Posledně citované závěry podporují soudem přijatou argumentaci, že žádost o upuštění od osobního podání žádosti, v souzeném případě žádosti o povolení

k trvalému pobytu, naopak lze odůvodnit i nemožností podat žádost osobně po předchozím sjednání termínu stanoveným způsobem lidsky důstojným způsobem v přiměřeném čase. V projednávaném případě tedy nebylo na místě zastavit řízení o žádosti nezletilé žalobkyně o povolení k trvalému pobytu podle § 169d odst. 3 věta druhá zákona o pobytu cizinců.

42. Soud doplňuje, že argumentaci žalobkyně, která se dovolávala čl. 8 Směrnice 2003/86/ES, nepovažuje ve shodě se žalovaným za příhodnou. Uvedený článek skutečně primárně řeší možnost členských států vyžadovat určitou dobu legálního pobytu rodinného příslušníka na území, nelze z něj dovodit zákaz zavádění kvót či filtraci počtu podaných žádostí a vydaných povolení, jak to činí žalobkyně v závěru žaloby.

V. Závěr a náklady řízení

43. Z uvedených důvodů dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná a napadené rozhodnutí žalovaného zrušil pro nezákonnost podle § 78 odst. 1 věta druhá s. ř. s. a věc vrátil k dalšímu řízení žalovanému v souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. Soud využil možnosti dané mu § 78 odst. 3 s. ř. s. a přistoupil ke zrušení též prvostupňového rozhodnutí, neboť trpí stejnou nezákonností. V dalším řízení jsou správní orgány vysloveným názorem soudu vázány dle § 78 odst. 5 s. ř. s., bude jejich povinností respektovat, že v případě žalobkyně měla být nemožnost registrovat se s objednávacím systémem Visapoint k termínu osobního podání žádosti o povolení k trvalému pobytu lidsky důstojným způsobem v přiměřeném čase posouzena jako důvod, pro který nebylo na místě vyžadovat osobní podání žádosti.
44. Žalobkyně měla ve věci plný úspěch, soud jí proto v souladu s § 60 odst. 1 věta první s. ř. s. přiznal náhradu nákladů řízení, které důvodně vynaložila. Náklady řízení spočívají v zaplaceném soudním poplatku 3 000 Kč a dále jsou tvořeny odměnou a hotovými výdaji právního zástupce. Odměna právního zástupce činila za 2 úkony právní služby 6 200 Kč [2 úkony právní služby po 3 100 Kč dle § 7 bodu 5, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu]; náhrada hotových výdajů činila 600 Kč za 2 úkony právní služby po 300 Kč v souladu s § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Náklady řízení jsou dále tvořeny částkou 1 428 Kč odpovídající 21 % sazbě daně z přidané hodnoty z odměny a příslušných náhrad v souladu s § 57 odst. 2 s. ř. s. Náklady řízení tedy celkem činí 11 228 Kč a soud uložil žalovanému, aby jejich náhradu zaplatil žalobkyni k rukám jejího právního zástupce, v přiměřené lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního

soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 16. červenec 2018.

Mgr. Lucie Trejbalová
předsedkyně senátu